

Endoscooponderzoek winterverblijfplaatsen vleermuizen Stenevate 6-8, Heinkenszand

December 2018
Maasarend, Praktisch in Ecologie
In opdracht van:
Lidl Nederland

Endoscooponderzoek winterverblijfplaatsen vleermuizen Stenevate 6-8, Heinkenszand

Opdrachtgever:

Lidl Nederland GmbH
Postbus 180
4870 AD Etten-Leur
Contactpersoon:
Mevr. F. van de Wouw

Opdrachtnemer:

Maasarend, Praktisch in ecologie
Baksweer 203
4941 LJ Raamsdonksveer
06-48270533 / 06-38193232
info@maasarend.nl
www.maasarend.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: 2018-041
Datum: 13 december 2018
Uitgevoerd door:
Iris van der Arend & Dennis Maas

Inhoud

1.	Inleiding, doel en werkwijze onderzoek.....	3
2.	Projectgebied en voorgenomen ontwikkeling	4
3.	Wetgeving.....	6
4.	Resultaten onderzoek.....	7
5.	Conclusies.....	9
	Literatuur	11

1. Inleiding, doel en werkwijze onderzoek

Lidl Nederland is voornemens om een nieuwe vestiging van Lidl te bouwen aan de Stenevate 6-8, te Heinkenszand. Hiervoor is het noodzakelijk om de huidige bebouwing van het leegstaande woonhuis, het naastgelegen politiebureau en de brandweerkazerne te slopen.

Om overtreding van de Wet Natuurbescherming 2017 te voorkomen, heeft Lidl in maart 2018 door Aeres Milieu een quickscan natuurwetgeving uit laten voeren. Uit deze quickscan kwam naar voren dat aanvullend onderzoek naar vleermuizen en gierzwaluwen noodzakelijk was. (Hovens & de Koning, 2018)

Door Elsken Ecologie is, in opdracht van Bureau Waardenburg, een aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd tijdens de kraam- en paarperiode, in combinatie met aanvullend onderzoek naar gierzwaluwen. Tijdens dit aanvullend onderzoek is een zomerverblijfplaats en een paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis aangetroffen in de leegstaande woning. Gierzwaluwen zijn tijdens het aanvullend onderzoek niet waargenomen. (van der Elsken, 2018)

Vervolgens heeft Lidl Nederland aan Maasarend, Praktisch in ecologie, gevraagd om een onderzoek uit te voeren naar winterverblijfplaatsen van vleermuizen en advies te geven rondom de voorgenomen plannen in combinatie met vleermuizen. Daarnaast hebben zij aan Maasarend, Praktisch in ecologie gevraagd om zes mitigerende vleermuiskasten te plaatsen in de directe omgeving.

Maasarend, Praktisch in ecologie heeft eerst een bureaustudie uitgevoerd naar mogelijke aanwezigheid van winterverblijfplaatsen van vleermuizen in de huidige bebouwing of panden. Hierbij zijn ook de gegevens van de eerdere onderzoeken meegenomen. Vervolgens heeft er op 13 december 2018 een veldonderzoek plaatsgevonden, met behulp van een endoscoop. Ook zijn die dag de mitigerende vleermuiskasten geplaatst.

2. Projectgebied en voorgenomen ontwikkeling

Het projectgebied bevindt zich aan de Stenevate 6-8 te Heinkenszand, provincie Zeeland (Figuur 1). Op Stenevate 8 bevindt zich een woonhuis, dat al meer dan tien jaar leeg staat. Dit woonhuis wordt door de brandweer gebruikt voor oefeningen. Naast de leegstaande woning, op Stenevate 6, bevindt zich een deels in gebruik zijnde politiebureau en brandweerkazerne. Het projectgebied wordt begrensd door een Jumbo supermarkt ten zuidwesten, het gemeentehuis van Borsele ten zuidoosten en de Parochie Heilige Blasius ten noordwesten.

Figuur 1 Ligging van het projectgebied in de omgeving (Google Maps, z.d.).

Lidl Nederland is voornemens de aanwezige bebouwing van het terrein te slopen en hier een nieuwe vestiging van Lidl te bouwen. Het projectgebied krijgt daarbij een andere indeling dan de huidige situatie (Figuur 2). Ten behoeve van de herinrichting van het terrein wordt eveneens de aanwezige vegetatie verwijderd. Ten westen van het gemeentehuis wordt nieuwe parkeergelegenheid aangelegd. De huidige bomen moeten hiervoor wijken. Op de nieuw aan te leggen parkeerplaats worden nieuwe bomen geplant. Ten noorden van het gemeentehuis wordt een nieuw veld met bomen aangeplant.

Figuur 2 Voorgenomen ontwikkeling nieuwbouw Lidl.

3. Wetgeving

Sinds 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht (Rijksoverheid, 2017). Om niet in overtreding te komen van de wet Natuurbescherming dient voorafgaand aan werkzaamheden in de openbare ruimte, een ecologische quickscan uitgevoerd te worden. In deze quickscan wordt in beeld gebracht of er (mogelijk) beschermde flora en fauna aanwezig is in het projectgebied. Hierbij wordt gekeken naar vaatplanten, vleermuizen, overige zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën, insecten, vissen en gebiedsbescherming.

Uit de ecologische quickscan en het aanvullend onderzoek naar vleermuizen kwam naar voren dat het nodig is mitigerende en compenserende maatregelen te treffen, om niet in overtreding te raken van de Wet Natuurbescherming. Op grond van deze wet mag de directe leefomgeving van vleermuizen niet worden beschadigd, vernield of verstoord. Vleermuizen zijn jaarrond beschermd. Voor een ingreep in de leefomgeving van vleermuizen moet ontheffing worden aangevraagd. Belangrijk daarbij is dat de populatie van een groep dieren niet zodanig mag afnemen dat de gunstige staat van instandhouding van de soort in gevaar komt.

4. Resultaten onderzoek

Voor aanvang van het veldonderzoek heeft er een bureaustudie plaats gevonden. Hierbij is gekeken naar vleermuizen in het projectgebied (Waarneming.nl en NDFF Verspreidingsatlas, z.d.). Tevens zijn de resultaten meegenomen van de eerder uitgevoerde quickscan en het aanvullend onderzoek. Daarnaast is er gekeken of voorgenomen werkzaamheden invloed kunnen hebben op deze soorten.

Vanuit de bureaustudie is het aannemelijk dat de volgende soorten gebruik maken van het projectgebied of de directe omgeving:

- Laatvlieger
- Watervleermuis
- Gewone dwergvleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Meervleermuis

Tijdens het aanvullend onderzoek door Elsken ecologie is alleen Gewone dwergvleermuis aangetroffen in het projectgebied (van der Elsken, 2018).

Op 13 december heeft Maasarend, Praktisch in ecologie een veldonderzoek uitgevoerd. Hierbij zijn alle stootvoegen, openingen in gevelplaten en andere potentieel geschikte vleermuisverblijfplaatsen onderzocht met een endoscoop, op eventuele winterverblijfplaatsen (Figuur 3). Daarnaast zijn in alle gebouwen zolders en kruipruimtes onderzocht op de aanwezigheid van vleermuizen (Figuur 4).

Figuur 3 Open stootvoeg in politiebureau.

Figuur 4 Kruipruimte onder leegstaand woonhuis.

Tijdens dit endoscooponderzoek en de inspectie van zolders en kruipruimtes zijn geen winterverblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Ook missen er sporen, die erop duiden dat de geschikte ruimtes als winterverblijfplaats gebruikt worden.

5. Conclusies

Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie, de eerder uitgevoerde onderzoeken en het veldonderzoek op 13 december 2018 volgen in dit hoofdstuk de conclusies voor te nemen acties.

- Er wordt alleen door Gewone dwergvleermuis gebruik gemaakt van de bebouwing in het projectgebied, van het voorjaar tot en met het najaar;
- Het is niet aannemelijk dat vleermuizen gebruik maken van de bebouwing tijdens de wintermaanden;
- Er zijn geen foerageergebieden of vliegroutes aangetroffen;
- Voorgenomen werkzaamheden tasten de beschermde functie als vaste rust- of verblijfplaats aan voor één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van Gewone dwergvleermuis;
- Voorgenomen werkzaamheden hebben geen negatieve invloed op vliegroutes en/of foerageergebieden.

Gezien de voorgenomen activiteiten van sloop- en bouwwerkzaamheden en het verwijderen van vegetatie, moeten de volgende acties worden genomen:

- Ontheffingsaanvraag bij de Provincie Zeeland. Betreffend document wordt los aangeleverd, zodra data van voorgenomen werkzaamheden bekend zijn;
- Het installeren van zes mitigerende vleermuiskasten, geschikt voor Gewone dwergvleermuis, conform het kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). De kasten dienen minimaal een jaar voorafgaande aan de werkzaamheden geplaatst te worden. Op 13 december 2018 zijn zes vleermuiskasten geplaatst door Maasarend, Praktisch in ecologie aan de overzijde van Stenevate, in een bomenrij grenzend aan het kerkterrein (Figuur 5).
- Minimaal 6 maanden voorafgaande aan de sloop- en bouwwerkzaamheden een ecologisch werkprotocol laten opstellen en tijdig starten met de uitvoering hiervan. Hierin worden onderwerpen als het ongeschikt maken van verblijfplaatsen zoals spouwmuren, het wel of niet noodzakelijk aanwezig zijn van een ecooloog tijdens bepaalde werkzaamheden e.d. behandeld, hierdoor kan vertraging tijdens de werkzaamheden voorkomen worden;
- Sloopwerkzaamheden dienen plaats te vinden tussen december en begin april;
- In het nieuwe ontwerp, compenserende inbouwkasten voor vleermuizen toevoegen aan het ontwerp: natuurinclusief bouwen.

Figuur 5 Mitigerende vleermuiskasten aan de overzijde van Stenevate.

Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met de volgende zaken:

- Vanuit de Zorgplicht is het een eis om voorzichtig te handelen met alle voorkomende flora en fauna;
- Indien, ondanks zorgvuldig handelen, er schade lijkt te ontstaan aan beschermde flora en fauna, wordt er direct contact opgenomen met een ter zake deskundige;
- Om bodem bewonende dieren de mogelijkheid te geven een nieuw leefgebied te vinden, wordt er gefaseerd gewerkt bij de verwijdering van vegetatie, stronken en bodemmateriaal;
- Dieren krijgen de rust en kans om zich te verplaatsen, indien zij worden aangetroffen tijdens werkzaamheden;
- Naast het treffen van eventuele maatregelen voor de mogelijk aanwezige vleermuizen, worden werkzaamheden uitgevoerd tussen zonsopkomst en zonsondergang. Verlichting dient vleermuisvriendelijk te zijn om verstoring te voorkomen zoals: UV-vrije verlichting, beperkte hoogte lichtmasten, convergerende en naar beneden gerichte verlichting en geen sterk bundellicht;
- Vestiging van Rugstreeppad voorkomen door puinhopen te verwijderen, rijsporen en plasvorming te voorkomen. Daarnaast is het mogelijk een scherm in te graven rondom het plangebied. Deze dient 10 cm te worden ingegraven en verder bovengronds een hoogte van 50 cm te hebben;
- Er wordt rekening gehouden met broedvogels en het broedseizoen van 15 maart tot en met 15 juli. Werkzaamheden worden gestart voor of na het broedseizoen.

Literatuur

BIJ12. (2017, juli). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Utrecht: BIJ12.

Google Maps. (z.d.). Opgeroepen op december 11, 2018, van

<https://www.google.nl/maps/place/Stenevate+8,+4451+KB+Heinkenszand/@51.4722647,3.8202044,197m/data=!3m1!1e3!4m5!3m4!1s0x47c488bfc3e27f71:0x6576eead41cf24b6!8m2!3d51.4723548!4d3.8202222>

Hovens, G., & de Koning, C. (2018). *Quickscan natuurwetgeving voor de bouw van een Lidl supermarkt op locatie Stenevate 8 te Heinkenszand*. Roermond: Aeres Milieu B.V. & Faunaconsult.

NDFF Verspreidingsatlas. (z.d.). Opgeroepen op december 11, 2018, van www.verspreidingsatlas.nl:
<https://www.verspreidingsatlas.nl/biodiversiteit/soortenlijst-per-atlasblok.aspx>

Rijksoverheid. (2017, januari 1). *Wet Natuurbescherming*. Opgeroepen op juli 16, 2018, van <http://wetten.overheid.nl/BWBR0037552/2018-07-01>

van der Elsen, D. (2018). *vleermuizen- en gierzwaluweninventarisatie "Stenevate" Heinkenszand*. Edam: Elsen Ecologie.

Waarneming.nl. (z.d.). Opgeroepen op december 11, 2018, van www.waarneming.nl:

https://waarneming.nl/locations/84547/observations/?after_date=2010-11-17&before_date=2018-12-17&species=&species_group=2&rarity=&user=&life_stage=&activity=&method=&sex=&own_sightings=

